

Večernik

»JUTRA«

Leto V. (XII.), šte. 199

Maribor, četrtek 3. septembra 1931

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.400

Velja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefoni:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš po tarifu

Oglaš sprejema tudi oglaš. oddelak »Jutro« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Nova doba se začenja

Kralj proglasil novo ustavo — Senat in narodna skupščina — Veliko razširjenje dosedanje vlade — Kraljev manifest jugoslovanskemu narodu

Odločilna seja ministrskega sveta

BEEOGRAD, 3. sept. Sinoči je bila objavljena proklamacija Nj. Vel. kralja, ki napoveduje novo stanje v državi. Besedilo nove jugoslovanske ustave bo natisnjeno v »Službenih novinah«, ki izidejo jutri.

BEEOGRAD, 3. sept. Rezultati dela dosedanjega režima — pred vsem na polju pomirjenja strankarskih in političnih strasti in ublažitve verskih sporov, ureditev uprave in izenačenja zakonov ter ozdravljenja gospodarskih razmer — so omogočili Nj. Vel. kralju Jugoslavije, da zvest svojim demokratičnim tradicijam, čustvom in besedam, s katerimi je opetovano izjavil, da je režim 6. januarja 1929 samo sredstvo, a ne cilj, da državi ustavo in narodu politične pravice in svobode.

Pred tem činom je bila danes sestavljena velika nacionalna vlada, v katero so poleg dosedanjih članov vstopile številne osebe z velikim ugledom in imenom iz prejšnjega političnega življenja.

Nocoj ob 19. uri je bila v kraljevem dvorcu na Dedinju seja ministrskega sveta pod predsedstvom Nj. Vel. kralja. Seji so prisostvovali poleg predsednika vlade, generala Petra Živkovića, vsi ministri, razen ministrov dr. Vojke Marinkovića, Andre Stanića in Ivana Pucija, ki so bili odsotni iz Beograda.

Nj. Vel. kralj je imel govor, v katerem je izrekel priznanje kraljevski vladar za zvesto in uspešno delo in napovedal, da je prišel trenutek, ki ga je naznanil v manifestu z dne 6. januarja 1929, da bo dal državi in narodu novo ustavo. Nato je pozval ministra dvora, naj prečita besedilo ustave, ki bo jutri objavljena narodu, in da seznani kraljevsko vladu z vsemi odredbami ustave. Ko je minister dvora prečital besedilo ustave, je Nj. Vel. kralj želel, naj bi nova ustava prinesla narodu vso srečo.

Nato je predsednik vlade general Peter Živković izrekel Nj. Vel. kralju zahvalo, v kateri je poudarjal, da so bili skromni sadovi dela kraljevske vlade doseženi s pomočjo vzvišenega zaupanja in vzornega primera Nj. Vel. kralja.

Nj. Vel. kralj je obdržal vse člane ministrskega sveta na večerji, no večerji pa se je razgovarjal z vsakim ministrom posebej. Ob 10. se je kralj ljubezljivo poslovil od ministrov, nakar so ministri zapustili dvor.

LONDON, 3. sept. Že 70 ur ni o podmornici »Nautilus« nobene vesti. Vsi poskusi, da bi se upostavila brezžična zveza s podmornico, so ostali brezuspešni. Molk kapetana Wilkinsa si razlagajo tako, da magnetični uplivi preprečujejo prenos brezžičnih vesti s podmornice. Glasom zadnjih vesti je »Nautilus« stalno zaprt od velikih ledenih mas.

BEEOGRAD, 3. septembra. Nj. Vel. kralj je izdal sledeči manifest:

»Čuvanje narodnega edinstva in državnice celote je moja najsvetejša dolžnost in najvišji cilj mojega vladarstva. To je bila inicijativa v glavnih nalogah režima, ki sem ga imenoval dne 6. januarja 1929. Prežet ljubezni do domovine, sem svojemu dragemu narodu odkrito pokazal težkoče in nevarnosti, v katere je zašlo tako naše narodno življenje kakor tudi država. Te težkoče so bile tako velike in nevarnosti tako resnega značaja, da so razjedale narodno dušo in povzročale vsem patrijotom največje skrbi.

Ves narod je videl vzroke tega zla in se je zavedal njegove veličine. Zato je sprejel moje sklepe z razumevanjem in popolnim zaupanjem.

Velika narodna zavest in zdrav razum ste lastnosti, ki jih je pokazal naš narod že od nekdaj v resnih trenutkih svoje zgodovine. Moje zaupanje v narod in njegove moralne sile je tvorilo sigurno podlago za vse odredbe, ki so nastale pri urejanju razmer v novi državi.

Srečen in ponosen sem, da je ves moj dragi narod že prvi trenutek sprejel moje namere in odredbe z razumevanjem in sodušno podpiral izvedbo mojih sklepov.

S to krepko in izdatno pomočjo naroda so bile izvršene v razmeroma kratkem času velike nacionalne in državne naloge na korist trajnih temeljev zdravega državnega življenja.

Kraljevina Jugoslavija, pozdravljena vsega jugoslovanskega naroda, potrebuje pogojev za krepke procvit in veliko narodno bodočnost.

V prepričanju, da dosedaj doseženi sodelovanja zdrave politike, narodne vestobe in izkušeni naroda dopuščajo ustanovitve in končno organizacijo onih institucij držav, ki bodo najbolj služile narodnim zahtevam in državnim interesom.

sem sklenil postaviti dosedanje izvajanje narodne in državne politike na širšo podlago neposrednega sodelovanja naroda.

Z vero v Boga in srečno bodočnost kraljevine Jugoslavije dajem deželi novo ustavo kraljevine Jugoslavije.

V Beogradu, 3. septembra 1931.

ALEKSANDER I. r.

Deveto kolo.

Glavna načela ustave

BEEOGRAD, 3. sept. Nova jugoslovanska vlada sloni na demokratičnih načelih, kakor so opredeljena v obstoječem ustroju države in v narodnem edinstvu, ter uvaža novo Narodno predstavništvo dveh domov.

Glavna načela ustave so naslednja:

Kraljevina Jugoslavija je ustavna nasledna monarhija pod dinastijo iz rodu Karadjordića.

Službeni jezik je hrvatsko-srbsko-slovenski.

Zajamčene so široke državljanske svobode in politične pravice v enakem obsegu kakor v drugih zapadnoevropskih ustavah, zlasti glede enakosti vseh državljanov pred zakonom, svobode, vesti, tiska, nedotakljivosti stanovanja, lastnine, pisemske in brzojavne tajnosti, enakopravnosti vseh ver, popolne neodvisnosti sodišč i. t. d.

Narodno predstavništvo sestoji iz senata in iz Narodne skupščine.

Polovico članov senata voli narod za šest let, krona pa lahko imenuje enako število senatorjev.

Narodna skupščina se voli s splošno, direktno in enako pravico glasovanja na štiriletno dobo. Sestaja se redno vsako leto 20. oktobra.

Pasivno volilno pravico za senat imajo osebe po 40. letu, za Narodno skupščino pa po 30. letu. Aktivna volilna pravica za oboja doma se doseže z 21. letom starosti.

Narodna skupščina ima široke proračunske pravice, pravico interpelacije, ankete, zakonodajne inicijative. Poslanci uživajo imuniteto. Za sprejem zakona je potrebno soglasje obeh domov.

Zajamčena je široka samouprava banovin, katerih število ustava fiksira na devet, in ki so obeležene s sedanji mejami.

Položaj bana je postavljen na višjo stopnjo s tem, da ga postavlja kralj z ukazom na predlog predsednika vlade. Ban predstavlja v banovini celokupno oblast.

Vsaka banovina ima svoj banovinski svet, izvoljen z občo, enako in direktno volilno pravico. Izvršilni organ tega sveta je banovinski odbor: na njegov predlog postavlja ban vse banovinsko uradništvo po zakonu o banski upravi. Banovinski svet sprejema banovinski proračun, ki ga obravnava finančni minister.

Z ustavo je zajamčena sestava in organizacija občin po načelu popolne samouprave.

Ustava ima določbo, po kateri se v primeru mobilizacije, vojne ali ogroženega javnega reda lahko v obrambo državnih interesov suspendirajo posamezne določbe z naknadno odobritvijo Narodnega predstavništva.

Prehodne določbe predvidevajo možnost uveljavljanja zakonov na dosednji način dotlej, dokler zakonodajno telo ne prične poslovati. Vsi obstoječi zakoni ostanejo v veljavi, dokler se na redni zakonodajni način ne izpremenijo.

Odstop ministra Serneca in Ljotića

BEEOGRAD, 3. sept. Z nocojšnjim ukazom Nj. Vel. kralja je bila sprejeta ostavka g. Dušana Serneca, ministra za gradnje, in dr. Svetomira Ljotića, ministra pravde.

Novi ministri

BEEOGRAD, 3. sept. Z ukazom Nj. Vel. kralja z dne 2. septembra so imenovani za ministre brez portfelja:

Kosta Timotijević, bivši minister, Dr. Ivan Paleček, bivši minister, Andra Stanić, bivši minister, Ivan Pucelj, bivši minister, Pavao Matić, župnik iz Bednje, Dr. Avdo Hasanbegović, državni svetnik.

Za gradbenega ministra: Dr. Albert Kramer, poslanik in pooblaščen minister v Pragi.

Za ministra pravde: Dr. Dragutin Kojić, bivši minister.

Vsi novi ministri, razen gg. Andre Stanića, Ivana Pucija in dr. Ivana Palečka, ki so odsotni, so danes ob 16.30 prisegli pred predsednikom kraljevske vlade generalom Petrom Živkovičem.

XVI. ZAGREBSKI VELESEJEM

29. VIII. do 7. IX. 1931.

Splošni mednarodni veliki vzorčni velesejem s specijelnimi sejmi

stavbarstvo, hoteli-biše-kuhinja, prehranbena industrija poljedelstvo, mala hišna obit

razstava in sejem volne in konoplje, tekstilna industrija, krzno in koža, papir, higijska razstava

5. in 6. IX. 1931.

Razstava domače in inozemske plemenske živine

Ako si nabavite sejmsko legitimacijo v naprej, imate na jugosl. železnicah in jadranskih parobrodih 50%, a v sosednjih državah 25 - 30% popusta

Hugenberg — naslednik Hindenburga?

BERLIN, 3. sept. Vedno bolj zanima politične kroge vprašanje Hindenburgovega naslednika. Mandat predsednika Hindenburga poteče 12. maja 1932 in volitve bodo že meseca marca. Hindenburg je definitivno odbil novo kandidacijo, ker bo spomladi 1932 že 84 let star in ne bi mogel več nositi bremena težke službe. Nacionalisti so mnenja, da je sedaj prišel čas za Hugenberg, da postane predsednik Nemčije. Trdi se, da je zadnja konferenca Brüninga z Hugenbergom imela namen, da razčisti vprašanje Hugenbergove kandidature.

Ljudje, ki so bolni na želcu, ledvicah in kamnu v mehurju, ter oni, ki trpe na prekomerni tvoritvi sečne kisline in napadih protina, pravnavajo leno delovanje črevesa z uporabo naravne »Franz Josefove« vode. Možje zdravniške prakse so se prepričali, da je »Franz Josefova« grenčica sigurno skrajno prizanesljivo delujoče salinično odvajalno sredstvo, tako da jo priporočajo tudi pri trebušnih kilah, natrgani danki in hipertrofiji prostate. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Mariborski in dnevi drobiš

Odkritje spomenika kralju Petru v Ljubljani

5. september: ob 20. pričetek slovesnosti s slavnostno fanfaro raz ljubljanskega gradu. Slavnostna razsvetljava mesta. Ob 20.15 bakljada po mestu izpred Mestnega doma. Na Bleiweisovi cesti, pred palačo banske uprave zapoje združenj pevske zbori pod vodstvom gosp. Zorko Prelovca. Na Mestnem trgu pred magistratom bo zopet petje; pred Mestnim domom razhod. Pri bakljadi bo sodelovalo več godb. Fanfare raz gradu naznanijo konec bakljade.

6. septembra ob 6. bo več godb izvajalo budnice po mestu z izhodiščem na Mestnem trgu. Ob 9 se izprazni ves slavnostni prostor pred mestnim magistratom in zasedejo dohodni z reditelji. — Od 9.—10. zbiranje občinstva pred magistratom, na Vodnikovem trgu in Krekovem trgu, na Poljanskem in Sv. Petra nasipu, na Resljevi cesti in v Strelški ulici po objavljenem razporedu. Ob 10. točno se zaprejo vsi dohodi na slavnostni prostor, kamor pozneje ne bo nihče pripuščjen. Ob 10.30: slavnostno odkritje.

»Molitev« izvajana po združenih moških pevskih zbora ob spremljevanju »Sloge«. Slavnostni govor predsednika odbora za postavitev spomenika ing. L. Bevca, ki nato odkrije spomenik. Državna himna, izvajana po pevcih, godbi in občinstvu enoglasno. Poklonitev vencev po zastopnikih občin in društev. Govor mestnega načelnika Ljubljane dr. D. Puc. — Ob ca 11.30 pričetek povorke do Kralja Petra trga, kjer je razhod. Padec zavese ob odkritju bo naznanilo 7 topovskih strelcev raz gradu.

Razporeditev občinstva.

1. Pred magistratom: 1. Dohodi se zaprejo ob 9. in bo dostop dovoljen le onim, ki imajo posebne izkaznice odbora za postavitev spomenika. Kordonl bodo: v Stritarjevi ulici, ob vogalu Jugoslovanske knjižarne, pri Krojaški ulici, Pod Trančo, od Frančiškanskega mostu je prehod skozi špalir gasilcev dovoljen le onim, ki imajo izkaznico za vstop na slavnostni prostor, ostalo občinstvo naj se kreta za špalirjem.

2. Zastopniki občin, ki imajo izkaznice rumene barve, pridejo na slavnostni prostor preko Tranče (Stari trg) in stoje s čelom ob tribuni pred spomenikom, na levo od tramvajskega tira, razvrščeni v globino proti Tranči. Prostor bo naznačevala posebna tablica z napisom.

3. Darovalci, ki imajo izkaznico zelene barve, pridejo na slavnostni prostor preko Tranče (Stari trg) in stoje desno od tramvajskega tira, torej desno zastopnikov občin do skupine pevcev. Prostor bo naznačevala posebna tablica z napisom.

4. Zastopstva društev, ki imajo izkaznice oranžne barve, prihajajo preko Stritarjeve ulice in se razvrstijo od magistrata do Robbovega vodnjaka, kakor bo to označevala posebna tablica z napisom.

5. Zastave z vencel, ki imajo izkaznice raznih barv, prihajajo brezpogojno vsa po Stritarjevi ulici in morajo biti do 9.30 zbrana v veži magistrata za Robbovim vodnjakom radi skupne razvrstitve po slavnostnem prostoru. Pozneje in po drugih dohodih došli se ne bodo prepuščali skozi kordon. Uvažujte to!

6. Zastavonoše se zberejo ob in na stopnišču mestnega magistrata.

7. Imetniki izkaznic modre barve pridejo preko Stritarjeve ulice in imajo vstop na tribuno.

8. Narodne noše, ki imajo posebne izkaznice za vstop na slavnostni prostor, se zberejo okoli Robbovega vodnjaka. Ostale narodne noše brez izkaznic na Resljevi cesti od mostu navzgor.

9. Združeni moški pevski zbori in godba »Sloge«, ki sodelujejo pri odkritju in ki pridejo skupno od glavne vaje, se postavijo pred prodajalno mestne elektrarne. Torej ne pozabite: ob 9. pričetek zbiranja, ob 9.30 zastopstva z vencel že na prostoru — dohod Stritarjeva ulica, ob 10. zatvoritev dohoda.

II. Na ostalih trgih in cestah.

V svrhu pravilne uvrstitve in povorko bodo društva, organizacije itd. razvrščene po Vodnikovem trgu, Krekovem trgu, Strelški ulici, Poljanski cesti, Poljanskem nasipu, Sv. Petra nasipu in Resljevi cesti.

Vrstni red povorke bo sledeči: Vojaštvo cele garnizije z vsemi edinicami.

I. 1. Sokolska konjenica, 2. Sokol v kroju, 3. Gasilna društva, 4. Streljačka družina, 5. bivši bojovníki, 6. skavti in planinci.

II. 1. prosvetna in kulturna društva, 2. ženske organizacije, 3. učiteljska društva, 4. narodno-obrambna društva, 5. pevka in glasbena društva, 6. ruske organizacije.

III. 1. akademska društva, 2. narodne noše, 3. Sokol v civilu z znakom in naraščaj, 4. športna društva.

IV. 1. javni nameščenci, 2. privatni nameščenci, 3. železničarske organizacije, 4. trgovske in obrtne organizacije.

V. Občinstvo po srezih: Brežice - Celje - Črnomelj - Dolnja Lendava - Krško - Gornji Grad - Kočevje - Kamnik - Konjice - Kranj - Litija - Ljubljana - Logatec - Ljutomer - Laško - Maribor - Metlika - Murska Sobota - Novomesto - Prevalje - Ptuj - Radovljica - Slovenjegra - Šmarje pri Jelšah.

Podrobna določitev prostora za te pojedine skupine bo še objavljena. Sicer pa bodo mesta označena tudi s tablicami z napisi. Vzelo se je zbirne nazive radi lažje razporeditve; posamezna društva, organizacije, skupine, občine pa naj prinesejo svoje posebne tablice z napisi s seboj. Tablice naj bodo na drogu, dolgem 2.00 m in naj imajo obseg 60x30 cm.

Legitimacije za četrtinsko vožnjo v Ljubljano

ob priliki odkritja spomenika kralju Petru I. Osvoboditelju so prispele in se lahko dvignejo na mestnem načelstvu, soba št. 8.

NAŠIM NAROČNIKOM!

Današnji številki »Večernika« smo priložili položnice in prosimo vse cenjene naročnike, da nam naročnino, v kolikor le še niso poravnali, čim prej nakažejo, da jim bomo mogli list nemoteno nadalje pošiljati. Vsem pa, ki letos še niso poravnali naročnine niti za en mesec, bomo primorani list ustaviti.

Netaktnosti dr. Mühleisena.

Na našo notico pod gornjim naslovom v številki od 31. avg. nam sporoča načelnik prostovoljnega gasilnega društva v Mariboru g. Voller imenom poveljstva gasilnega društva in njegovega reševalnega oddelka, da vodstvo društva ni bilo niti najmanj vneprej informirano o govoru mestnega obč. svetnika dr. Mühleisena, da smatra njegov govor za nepotrebno rušenje harmonije, ki je vladala ves čas proslave 60letnice, in ga radi tega obsoja. Tudi izjavlja, da se hoče i gasilno društvo i rešilni oddelak stekoprej posvetiti edino in izključno človekoljubnim namenom, ki so v pravilni določeni.

Kongres političnih preganjancev v Mariboru.

Ker je notranje ministrstvo dovolilo kongres političnih preganjancev in internirancev v Ljubljani, se bo seveda vršil enak kongres tudi v Mariboru in sicer 7. septembra, kakor je bilo že javljeno. Člane akcijskega odbora opozarjamo, da bo seja akcijskega odbora v petek, 4. tm. ob 19. uri, v restavraciji Narodnega doma v Mariboru. —

Kontrola prodaje divjačine v Mariboru se bo izvajala tudi letos z vso strogostjo. Podružnica Maribor Slovenskega lovsk. društva opozarja radi tega vse lovske zakupnike svojega okoliša, da se poslužijo lanske leto uvedene kontrolne listkov, da ne bo nepotrebnih sitnosti. Lovski zakupniki dobe kontrolne listke pri društvenem blagajniku gosp. ravnatelju Boltavzarju v Mariboru, C. Metodova ulica 22. —

Smrtna kosa.

V mariborski bolnici je umrl v sredo popoldne 57-letni orožniški narednik v p. Mihael Potočnik. — Nocoj ponoči pa je podlegel težkim poškodbam posestnik Ludvik Gomilnik iz Janževe gore pri Selnici ob Dravi, star 38 let, ki je v soboto v nekem prepiru udaril s kopitom nabite puške ob tla, pri čemur se je puška sprožila in se mu je ves naboj šiber zaril v trebušno votlino. —

Mednarodni šahovski turnir na Bledu

Včeraj je bilo odigrano osmo kolo mednarodnega šahovskega turnirja na Bledu, ki je prineslo zopet dve senzaciji: Niemcovič je namreč doživel že svoj četrti poraz, madžarski prvak Maroczy pa je izvojeval svojo prvo zmago in sicer nad vele mojstrom Bogoljubom. Svetovni prvak dr. Aljehin prvi nevzdržno dalje in je dobil dosedaj že 7 partij, le partija z našim mojstrom Astalošem je končala remis. Našega ožjega mariborskega rojaka, Vasjo Pirca, zasleduje na blejskem turnirju izredna smola in so ga po osmem kolu potisnili že na zadnje mesto. Upajmo, da si bo po prvih težkih razočaranjih še opomogel in prišel kmalu zopet v polno formo.

Včerašnje partije so končale sledeče: Astaloš in dr. Vidmar sta remizirala že po 15. potezah.

Bogoljubov proti Maroczyju ni posebno dobro otvoril ter je kmalu zašel v slabšo pozicijo. Madžarski prvak je krepko nadaljeval svoj napad in končno Bogoljubova prisilil h kapitulaciji.

Pirc je vsled neprevidne igre podlegel Kostiću.

Svetovni prvak dr. Aljehin je spravil češkoslovaškega prvaka Flohra prav kmalu v velike stiske in ga končno z lahkoto porazil.

Dr. Tartakower, ki je na blejskem turnirju v nepričakovano slabi formi, je včeraj porazil Collea.

Niemcovič je napravil v težki poziciji proti Stolz kombinacijsko napako, narkar se je moral udati.

Partija Kashdan-Spielmann je končala remis.

Stanje po VIII. kolu: Aljehin 7 in pol, Spielmann 6, Bogoljubov in dr. Vidmar 4 in pol, Kashdan in Kostić 4, Astaloš, Flohr, Maroczy, Stoltz in Tartakower 3 in pol, Colle in Niemcovič 3, Pirc 2 in pol.

V današnjem IX. kolu popoldne še ni padla nobena odločitev. Zanimiva je igra Niemcoviča s Tartakowerjem, nejasna in še nepregledna partija Astaloš-Colle. Isto velja tudi za partijo Vidmar-Spielmann. Maroczy ima nekoliko ugodnejšo pozicijo kakor njegov nasprotnik Kashdan. Zamotan in zelo hud je boj svetovnega prvaka dr. Aljehina z Bogoljubovom ter je izid še čisto negotov. Kostić je v slabši poziciji napram Flohru. Neasna je tudi igra Pirc-Stoltz, vendar se zdi, da je Stolz v boljši poziciji.

Odlikovanje.

Upokojeni šolski upravitelj g. Bogdan Tušek je bil danes odlikovan z redom sv. Save V. stopnje. Odlikovanec je celih 30 let vzgajal šolsko mladino na Tobrovski šoli. K odlikovanju naše iskrene čestitke! Pri zasledovanju tihotapcev ponesrečil.

Ko se je sinoči odpravil 26letni upravnik finančne kontrole Franjo Pedevc na Plač, hoteč zasledovati tihotapce, je okrog 23. ure — splezal na kozolec veleposestnika S. Hutterja, misleč, da najde primerno zasedo. Pri plezanju mu je radi teme spodrsnilo in je padel v precejšnjo globoko. S težkimi notranjimi poškodbami, pretresenimi možgani in ranami na glavi je obležal na tleh nezavesten. Na telefonski poziv je okrog 24. ure odinil na kraj nesreče mariborski rešilni avto, ki je ponesrečenca odpremil v splošno bolnico. — Njegovo stanje je zelo resno.

Ogenj v Dobravcah.

Davi ob 5.30 je v Dobravcah pri Hočah zgorelo gospodarsko poslopje posestnika Antona Žunka. Ker je bilo poslopje krito s slamo, ga ni bilo mogoče rešiti in so se morali gasilci omejiti zgolj na lokalizacijo požara. Gospodarsko poslopje je zgorelo do tal in z njim vred tudi vse tamkaj spravljeno poljedelsko orodje. Škoda se ceni na 40.000 Din in je le deloma krita z zavarovalnino. —

Rekord v tatvinah koles

si 3 zopet enkrat imeli v Mariboru včeraj. Mesariju Anton Nendlu je zmanjkalo kolo iz hodnika okrožnega sodišča, trgovcu Karlu Westaku iz trgovine v Cankarjevi ulici, železničarju Ivanu Jerebiču pa iz drvarnice pri hribov. Linhartovi ulici, v kateri stanuje. V rskemu polirju Ivanu Rusjanu pa je kolo sinoči s kolesa, ki ga je imel v uti v Koroščevi ulici, ukradel suknjo z uro in denarnico. —

Iz Frama.

Naš Sokol je dostojno proslavil desetletnico vladanja kralja Aleksandra. Dne 15. in 16. avgusta je ob obilni udeležbi občinstva uprizoril v Turnerjevi dvorani par lepih iger in mičnih nastopov, pri katerih so sodelovale predvsem sestre članice. Igrale so vrlo dobro igro »Časičica kave« pod vodstvom br. Cvahteja, brata Vabič in Šarler pa sta s svojo »Dirindaj in Mirmidaj« žela obilo smeha. Temu je sledil ljubeč nastop »Mladih vjakov«, ki jih je na klavirju spremljala ga. Fickova, nazadnje pa narodni ples »Slovenski biseri«. Obe zadnji točki je izvežbala sestra Jelka Lebnova, ki ima za prireditve glavno zaslug. Kaj tako lepega, kakor so bili »Slovenski biseri«, še nismo videli na našem odru.

Nedelja, 6. septembra, bo pa zopet naš dan. Celotni Sokol bo nastopil na svojem telovadišču. Veselje je gledati mladino, kako skrbno vežba za ta nastop: člani svoje, članice svoje in deca svoje. Pa prišla bodo tudi sosedna bratska društva. Pred nastopom bo ob pol 3. povorka po Framu, po nastopu pa se bo vršila velika vrtna veselica. Prepričani smo, da bo vsakdo zadovoljen, zato Vam vsem ključemo: Pridite!

Tečaj za konserviranje sadja in zelenjave se bo vršil dne 18. in 19. septembra na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je brezplačen in traja dnevno od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Za hrano in stanovanje morajo skrbeti udeleženci same. Udeležbo je javiti z dopisnico najkasneje do 16. septembra ravnateljstvu šole. —

Delovanje reševalne postaje v prošlem mesecu.

V mesecu avgustu je prostovoljna reševalna postaja posredovala v 164 primerih. V tej številki je 89 nezgod v prometu in na cesti, nadalje 50 različnih obolenj, 23 porodov in samo dva poskusa samoumora. — Reševalni avtomobili so nastopili aktivno v 135 primerih, ostali slučaji so se obravnavali v ambulanci. — Od vseh v bolnico prepeljanih pacientov, jih je tekom meseca umrlo 5. — Gasilci so morali nastopiti v 4 slučajih. Do 1. septembra so gasilci oz. reševalci nastopili skupno v 1.508 slučajih, torej v prešlih 8 mesecih 1931 povprečno v 189 primerih mesečno. —

Srečke za IV. razred 21. kola državne razredne loterije so že prispele v upravo »Jutra« in »Večernika« v Mariboru! Cenl. igralci se naprošajo, da jih pravčasno zamenjajo, ker se bo vršilo žrebanje že 4. septembra.

Cetrtek

Cetrtek

!! Svengali !!

s svojim čudežnim jasnovidnim medijem v

Veliki

kavarni

Iv. Heričgo ml., Maribor, Koroška 15, izdeluje glinaste pečl, štedilnike ter sprejema v to svrhu spadajoča dela in po pravila po najnižji cenl. —

Dr. Marinič Fran,

Trubarjeva ulica 11, zopet redno ordinira. —

V spovednico stolnice

se je sinoči skrila 57-letna Marija V., ločena žena, ki je že ponovno imela opravka s policijo. Ko jo je stražnik privedel na policijo, je trdila, da je čakala na znanke, s katerimi bi se imela dogovoriti, kedaj bodo šle nabirati gob. —

Vlom v Mežicl.

V noči na 28. avgusta so še neizsledeni storilci vlomili v konsumno društvo in odnesli manufakture in drugega blaga za 22.000 Din, isto noč pa tudi v mlekarno Gospodarskega društva, kjer pa so imeli manj sreče in so napravili škodo le za krog 350 Din. Orožništvo je storilcem na sledu. —

Lep vzgled.

Tvornica cementa Majdan v Mravincah pri Splitu gradi iz lastnih sredstev prosvetni dom za delavce. V domu bi imeli delavci prostore za sestanke, knjižnico in čitalnico, katerih pa se bodo lahko posluževali tudi ostali meščani.

Rekorden obisk razstave.

Glasom najnovejših službenih podatkov iz Pariza je kolonialno razstavo od njene otvoritve pa do nedavna obiskalo 18 milijonov oseb.

V borbi proti raku

SMRTNI SLUČAJI VSLED RAKA — NA DRUGEM MESTU, TAKOJ ZA JETIKO. — OZDRAVLJENJE V PRVEM STADIJU MOGOČE.

Po državni statistiki zavzemajo smrtni slučaji vsled raka drugo mesto v tani, torej za tuberkulozo. V zadnjem desetletju se je število na raku bolnih jako zvišalo. Ni še pojasnjeno, da-li je kriv tem različnim oblikam nastopajočih bolezni današnji način človeškega življenja, kar se skuša na razne načine dokazovati. Ovara v pobijanju raka je dejstvo, da je bolezen diagnosticirana navadno šele tedaj, ko je že jako razvita in je njeno zdravljenje jako težko in dolgotrajno, ali pa že sploh nemogoče. Najzanimivejši, da je rak neozdravljiv, je k sreči neosnovano. Poznamo bolezni, ki so ravno tako razširjene, n. pr. sarkom, ki pa so mnogo bolj zavratne. V početnih stadijih je rak ozdravljiv, tudi v bolj razvitih stadijih so bili potom moderne medicine doseženi krasni uspehi ozdravljenja. Dvajset do štirideset odstotkov bolezni na raku ozdravi. Točno statistiko je vsled čestih recidivov, ki se pojavijo po treh, štirih in več letih, zelo težko sestaviti, v ostalih slučajih lahko dovedemo bolezen do mirovanja, ali pa vsaj rešimo bolnika bolečin.

Sredstva, s katerimi zdravimo raka, so: kirurški nož, röntgenovi žarki in radij. Šele v slučajih, kjer operacija odredi ali pa je vsled preveč razvite bolezni nemogoča, pride v poštev obsevanje z röntgenovimi žarki. Röntgenovi žarki imajo nekoliko prednosti pred radijem, ker so zdravniku in pacientu manj nevarni, čeprav je njih učinek nekoliko slabši od učinka radija. Če bi hoteli doseči potom obsevanja z röntgenovimi žarki iste uspehe kakor z radijem, bi potrebovali napetost toka eden in pol milijonov voltov, kar je nemogoče.

Tako nam ostane radij kot zadnji pripomoček v borbi proti raku. Tisoči pacientov iščejo dan za dnem rešitve od

te strašne bolezni. Večji del tvorijo žene, ker je rak ženskih spolnih organov in prsi najbolj pogost. K sreči spadajo ti med slučaje, pri katerih se dosežejo najboljše uspehi zdravljenja. Poznamo tudi razne poklicne vrste raka n. pr. pri dimnikarjih, za katere je rak tipičen. Obolenju na raku so podvrženi delavci v tovarnah parafina in anilina, kadilci itd. Najbolj nevarni so raki notranjih organov, ker je pri njih ozdravljenje mogoče smo tedaj, če je bila bolezen pravčasno določena. V tem pogledu bi bilo dobro izvesti organizirano borbo proti raku, kakor je to izvedeno v Švedski.

Kakor nosimo otroka, v gotovih časovnih razdobjih, k zdravniški preiskavi, kakor si damo pri zobozdravniku dvakrat letno pregledati zobe, tako bi se naj vsakdo, tudi odrasli, dal najmanj dvakrat letno točno preiskati pri zdravniku. Obvezna zdravniška preiskava vseh članov bolniške blagajne bi pokazala kot končen efekt znatne prihranke bolniške blagajne, in bi bila — kar je glavno — najprimernejši pripomoček za uspešno borbo proti raku.

Dobro organizirana in z zadostnimi sredstvi vodena borba proti raku lahko zmanjša grozote te bolezni. S svojimi uspehi bi lahko delovala proti neosnovanemu, vedno bolj razširjajočemu se strahu pred rakom, ki je znan zdravnikom pod imenom carcinophobija.

Tudi v naši državi se je pričelo posvečati problemu raka zvišano pozornost. V Beogradu ustanovljeno centralno društvo za proučevanje in pobijanje raka pod vodstvom uglednih strokovnjakov snuje po raznih delih države svoje podružnice (v Ljubljani je že ustanovljena, v Mariboru se pripravlja), širi pouk o raku potom predavanj in potom filma o raku, ki ga je dalo izdelati, itd.

di sama Aleksandra Kolontajeva. To je samo mal začetek, ki ga je treba posebej omeniti, ker je dokazal, da so ženske sposobne tudi za to nalogo.

Kdo je obsodil Kristusa?

Vprašanje, kdo je obsodil Kristusa na smrt na križu, ali židovsko sodišče ali rimski uradnik, je pravno še vedno nerešeno. Na zboru pruske znanstvene akademije je nedavno predaval prof. Lietzmann. V svojih izjavah je prišel do trditve, da je poročilo evangelija sv. Marka o ulogi, katero je igralo v procesu proti Kristu židovsko sodišče, nezdružljivo in da ni pravilna trditev, glasom katere bi bil rimski namestnik samo potrdil smrtno sodbo, ki jo je izreklo nad Kristom židovsko sodišče. Po nazoru prof. Lietzmann je v nasprotju s to trditvijo razum drugih okolnosti tudi dejstvo, da je bil Kristus križan, torej usmrčen na tipično rimski način, dočim bi ga bili, ako bi bil obsojen po židovskem zakoniku, torej od židovskega sodišča, gotovo kamentali. Zakaj židovsko sodišče je imelo tudi formalno pravico izvršiti smrtno obsodbo s kamnanjem. Vendar tudi prof. Lietzmann v svoji sodbi ne oprošča Židov odgovornosti za Kristusovo smrt. Nasprotno jim pripisuje inicijativo, ker ni dvoma, da so se hoteli rešiti neliubega jim preroka. V to svrhu pa so izbrali drugo pot, ki se jim je zdela pripravnejša, da bi ne izzvali nezadovoljstva množic. Obdolžili so Kristusa pred rimskimi uradi kalenja javnega miru in poželenja po prestolu. Tako je Kristus kot osumljeni državljani postal žrtev rimskega kazenskega prava. V kolikor gre za tradicionalno opisovanje Kristusovega trpljenja, sloni to po nazorih prof. Lietzmann v resnici na zgodovinskih dogodkih.

Zakon o pobijanju banditstva

pripravljajo v Zedinjenih državah. Zakonski načrt je predložil državnemu departmanu guverner države New York, Roosevelt. Zakon predvideva omejitev svobodne prodaje orožja, zlasti strojnih pušk, in da je redarstvu pravico, da aretirajo vsakogar, ki bi bil količkaj na sumu, da podpira podzemlje.

Tragičen konec poroke

BUKAREŠTA, 2. septembra. V neki vasi blizu Černovic je bila v pondeljek poroka hčerke bogatega kmeta, najlepšega dekleta daleč naokoli, z mladim Bazilom Bilinskim, vkljub temu, da so razni zavrnjeni snubci že vnaprej grozili s smrtjo. Ko se je po cerkveni poroki skoro vsa vas zbrala na dvorišču tasta h gostiji in je slavnostno razpoloženje doseglo višek, sta se pojavila ob vratih dva zavrnena snubca s karabinkami in — še predno so se svatje od strahu zavedli in bežali — pričela streljati proti gostom. Nevesta, ženin, nevestin oče in mati ter nevestine priče so se takoj zgrudili, zadeti od krogel. Ko so se svatje razbežali, sta oba morilca pograbila še nevestin šopek in sta izginila iz vasi, ne da bi se kdo upal ju ustaviti. Nevestin oče in mati sta mrtva, mladi zakonski par so smrtnonevarno ranjeni prepejali v bolnico.

Iz življenja filmskih igralcev

Velika večina današnjih filmskih »zvezd« si je služila, preden so zablestele na »platnem nebu«, svoj vsakdanji kruh v potu svojega obraza.

Greta Garbo je morala že kot 15letna deklica prav trdo delati in pomagati materi vzdrževati skromno gospodinjstvo. Najprej je bila nameščena v neki tovarni klobukov kot model za oglaševanje v liših.

Norma Shearer je prišla iz Montreala v New York poskušat svojo srečo na gledaliških deskah. Ni pa ji uspelo dobiti angažman in je morala storiti isto kot Greta Garbo, namreč sprejela je mesto modela pri nekem fotografu, ki je izdeloval reklamne fotografije za nove obleke, klobuke, rokavice itd. Z zaslužkom je vzdrževala sebe, mater in sestro...

Ramon Novarro, ljubimec žen, je bil najprej prodajalec v neki trgovini kolonialnega blaga v Durangu v Meksiki. Dočival je 25 pesosov na mesec in je štedil za potovanje v Zedinjene države, kjer je upal postati znamenit pevec in plesalec.

Buster Keaton je pravzaprav že od rojstva neprestano na pozorišču. Njegovi starši so bili člani nekega varijeteja, ki je stalno potoval po zemlji. Nikdar ni dobil plače v pravem smislu besede, ampak le nagrade. Prvi resnejši »posel« je izvršil, ko je začel vzgajati kunce in jih prodajati članom varijeteja. Pomislite, Buster Keaton kot zajčjerejec!...

Slično kot Buster Keaton je preživel detinstvo in mladost John Gilbert v raznih potujočih gledaliških trupah, v katerih so delali njegovi starši.

William Haines je raznašal mleko po hišah in dobival tedensko 25 centov. Res je bil še deček, ali vendar je zapravil izkupiček na sladkarijah, ki jih je prinašal hčerki svoje gospodinje.

Wallace Berry je bil osem let sluga v nekem cirkusu. Dvakrat dnevno je prinesel slonom vode in je dobil zato 25 centov ter vstopnico za predstavo.

Jean Crawford je bila s 15 leti prodajalka in je zaslužila 12 dolarjev tedensko.

Louis B. Mayer, šef produkcije MGM, je bil prodajalec časopisov v St. Johnsu. Štedil je in si končno nabavil — kolo.

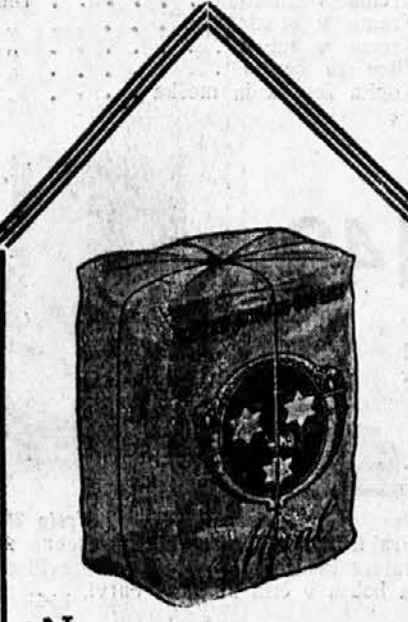
Vsi so bili »neznamiti« in »neznani«, ali z veliko voljo, vztrajnostjo in po težkih izkušnjah so vendar prodrli.

Kače v ljudski medicini

V mnogih krajih Francije, pa tudi v drugih deželah, je močno ukoreninjena vera v čudežno moč zdravljenja s pomočjo kač. So to stara, preizkušena domača sredstva, na katere narod mnogo drži. Tako ima na pr. v okolici Cevenne-sa vsak prebivalec v svoji hiši posušene kače kot ceneno domače zdravilo. Ako kdo v rodbini oboli in dobi vročino, se kuha košček posušene kače četrte ure v vodi in ekstrakt se da bolniku. Narod veruje, da se na ta način odpro vse znojnice na bolniku, ki se pošteno izpoti in naglo ozdravi. V mestecu Bedarieux se dobe posušene kače celo v lekarnah. Kmetje lečijo težke prehlade tudi s kačjim ekstratom v žganju.

Iz šole.

— Kakšne lase so imeli stari Rimljani? = Sive!



Ni niti ene panoge sporta ki ne bi bila uzmerjena na moč, vztrajnost, prisotnost duha in spretnost. Z uživanjem prave vrnate kave se jačijo vsa te svojstva.

Julio Meini
uvoz kave
ustanovljeno
1862

Sport

Lahkoatletski meeting SSK Maratona.

Meeting se bo vršil v nedeljo dne 13. septembra z začetkom ob 9. dop. na igrišču na Livadi v Mariboru. Pravico nastopa imajo le verificirani lahkoatleti v JLAS včlanjenih klubov s področja Dravske banovine. Tekmovalo se bo v sledečih panogah: Skok v daljavo z naletom, suvanje krogle, skok v višino z naletom, met kopja, skok ob palici, skok v daljavo brez naleta, met disk in skok v višino brez naleta, met diska in skok v višino za prvenstvo Maribora. Prvak postane, kdor doseže največje število točk v vseh disciplinah skokov. Za prve tri v tekmovalju za prvenstvo Maribora v skokih so razpisane nagrade v obliki lavorjevih vencev. Prijave brez prijavnine se pošiljajo na naslov: SSK Maraton, Maribor, Aleksandrova c. 6 I. Zadnji rok za prijave je 6. september do 12. ure. Ker nimamo predpisanega tekališča, se teki ne bodo vršili. Tekmuje se po pravilih in pravilnikih JLAS-a.

ISSK Maribor v Ljubljani.

Na proslavi ob priliki otvoritve novega igrišča SK Hermesa v Ljubljani, ki se bo vršila v dneh 5. in 6. tm., bo sodeloval tudi naš prvak ISSK Maribor, ter bo igral v soboto proti SK Hermesu, v nedeljo pa proti SK Iliriji.

SK Železničar, službeno.

Danes v četrtek ob 18. se bo vršil na igrišču važen sestanek vseh igralcev. Udeležba obvezna. — Načelnik.

Male sportne vesti.

Prvak Soluna Aris gostuje v nedeljo v Beogradu, kjer nastopi proti Sokolu, ki bo ojačen z nekaterimi igralci BSK.

V nedeljo prično tekme za državno prvenstvo. V Zagrebu se srečata Gradjanski in Concordia, v Sarajevu pa nastopi BSK proti Sašku.

Letošnja balkanska olimpijada prične v Atenah dne 4. oktobra. Sodelovale bodo lahkoatletske reprezentance Jugoslavije, Romunije, Bolgarske, Turčije, Albanije in Grške. Številno skupino atletov so prijavili Turki, ki pridejo v Atene v spremstvu predsednika vlade in pa ministra zunanjih zadev.

Najhitrejši plavač Evrope dr. Barany iz Budimpešte bo startal dne 8. t. m. v Ljubljani v dvomatsku klubov MESE (Budimpešte): SK Ilirija.

V torek dne 8. t. m. se bo vršila v Budimpešti juniorska medmestna nogometna tekma Zagreb-Budimpešta.

Srednjeevropski pokal.

Na Dunaju se je vršila včeraj tretja tekma med praško Slavijo in Juventusom. Zmagali so Čehi v razmerju 3:2 (1:1).

DROBNO BLAGO.

Krema v škatljah	Din 6.—
Krema v steklenicah	" 6.—
Krema v tubah	" 5.—
Žlice za čevlje	" 3.—
Kopita ženska in moška	" 19.—

149



Vrsta 2672—20

Praktični čevlji za deklice, posebno za one, katere imajo daleč v šolo. Napravili smo jih iz boksa v črni ali rjavi barvi.

89



Vrsta 2642—05

Polčevlji iz rjavega boksa z zaponko. Praktični čevlji za šolo in nedeljo. Iz laka za isto ceno.

249



Vrsta 9637—21

Črni ali rjavi polčevlji za vsakdanjo uporabo, iz laka za zabavo. Čevlji so zelo okusni in praktični ter hote z njihovo popolnoma zadovoljni.

Za novo sezono

Več usluge!

Naša želja je, da popolnoma postrežemo naše stranke. Ne smatramo, da smo dovršili svoj posel s tem, da smo vam prodali obutev v naši trgovini, temveč hočemo, da ustrezemo vsem Vašim potrebam in vsaki Vaši želji. Hočemo, da Vam prihranimo skrbi za Vašo obutev! Želimo Vaše sodelovanje! Zahtevajte obisk našega poslovalnice, da Vam pregleda Vašo obutev!

Pokazati Vam hoče, katera obutev ni več za popravilo. S tem boste lahko izločili nepotrebno obutev in neče Vam biti več v nadlego!

Priporočal Vam bo potrebno obutev za Vašo garderobo za vsako priliko in za vsako obleko!

Izmeril Vam bo nogo in nasvetoval pri izbiri!

Hočemo, da postrežemo našim odjemalcem bolje, kakor smo do sedaj to storili. Ne zamudite prilike. Izkoristite naše delo in naše izkušnje!

Plata

169



Vrsta 3635—18

Te smo priredili za gospodinjke, kadar gredo na trg. Vzdržljivi in udobni polčevlji z nizkim podpetnikom z gumo.

MI VAS HOČEMO BOLJE POSTREČI, NEGO KDO DRUGI V ČEVLJARSKI STROKI!

NOGAVICE.

Moške, iz sukanca	Din 9.—
Moške, iz sukanca	" 15.—
Moške, svilene	" 25.—
Ženske, flori	Din 15.— in 20.—
Ženske, svilene	" 35.—

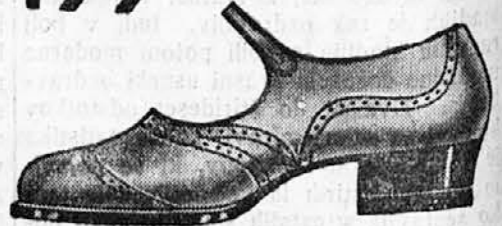
129



Vrsta 3672—22

Otrokom za šolo čevlje iz boksa s kožnim podplatom in gumijastim podpetnikom. Zelo praktična obutev.

199



Vrsta 4645—79

Čevlji s polvisokim podpetnikom. Nosijo se čeli dan, služili Vam bodo dobro tudi na izletih.

249



Vrsta 2677—22

Čevlji iz črnega telečjega boksa na okvir šivani, s kožnatim podplatom. Polušljasta oblika je za nošenje zelo udobna in elegantna.

Cenene šolske knjige, nove in stare, kakor šolske potrebščine, šestila (Reisszeuge) po Din 14.— Knjigarna Scheidbach, Gosposka ul. 28 2553

Sprejem 2 učenki za damsko krojaštvo. Naslov v upravi »Večernika«. 2558

Sobo s štedilnikom in s shrambo oddam. Dušanova ul. 12, Magdalena. 2561

Stanovanje, sobo in kuhinjo, oddam mirni stranki. Studenci, Zrinjskega ul. 36. 2562

Stanovanje z lokalom oddam. Naslov v upravi »Večernika«. 2563

Brzojavka. Za ljubitelje morskih rib je dospela večja pošiljka istih. Izbera bogata! — Najboljše ribje vrste, vsak dan sveže! Jakov. Kapitanović, Vetrinjska ul. 3. 2557

Učiteljska rodbina sprejme dijaka v popolno oskrbo. Naslov v upravi. 2559

Lepo pohištvo za sobo in kuhinjo prodam. Smetanova ul. 38, vrata 1. 2566

Samostojna vdova sprejme dve dijakini na stanovanje in v celo oskrbo po zmerni ceni. Aleksandrova cesta 45, vrata 11. 2564

Hišo ali villo pri Aleksandrovi cesti oziroma parku kupim. Ponudbe, z navedbo ulice, številke, cene, sprejema notar Kogej Jak., Celje, Miklošičeva 3. 2567

Kupim takoj šivalni stroj, gramofon, krasno pohištvo, obleke, čevlje, plačam v gotovini. Trgovina s starim blagom, Stundenci, Aleksandrova c. 1. 2560

Inserirajte
v
»Večerniku«



Telovadne in druge čevlje

za šolo, jesen in zimo nudi najugodnejše trgovina s konfekcijo

JAKOB LAH, Maribor, Glavni trg 2

Dr. O. Ilanig.

Dva soseda

Povest iz preteklega stoletja.

Premožnih starišev sin je obiskoval v bližnjem mestu Mariboru gimnazijo, ker je bila tiha želja pobožnih roditeljev, da bi postal duhovnik. Mladi Mihael tudi ni delal šramote svojim starišem, kajti učil se je pridno, tako da je bil vedno med prvimi. Toda nenadoma je umrl njegov edini bratec Janko in tako je bil prisiljen, prevzeti obširno posestvo že obnemoglih gospodarjev. Prekiniti je moral študije ter se posvetiti gospodarstvu. A ker ni mogel izpolniti nade svojih starišev, da bi pel novo mašo, se je oprijel z vso ljubeznijo kmetijskega dela.

Vsled ugodnih premoženjskih razmer je prepotoval več tujih dežel, bil celo na Francoskem, ter si tam ogledal mnogo gospodarstvo. Opazoval je doma, kako njegovi sosedi nesmotreno obdelujejo zemljo in nimajo pojma o saditvi. Sadili so večinoma drevesa, ki niso dosti rodila ali pa prinašala manj okusen sad. Zato je sklenil Dolnik, da prinese plemenitejše vrste sadnih dreves. Vsejal je pečke domačih jablan, pa tudi lesnik, vzgojil mlada drevesa ter jih precepil na plemenite vrste, katere je prinesel iz Pariza.

S početka so sosedi gledali ter majali z glavami, češ, iz tega ne more postati ničesar, in se za tukajšnje kraje ne more obnesti. Dolnik je moral slišati marsika-

tero zabavljičo, a imel je tozadevno tudi debelo kožo ter gluha ušesa.

Vse pride ob svojem času, le mirno čakati, to prinese zmago, bilo je geslo slavnega Napoleona in Dolnik si je osvojil to načelo.

In ni se varal. Ko je zasadil na travniku celo vrsto dreves, ki so bujno rasla ter v nekaj letih tudi že rodila takšen sad, kakor ga sosedi še niso videli, so začeli prihajati iz sosesčine in tudi drugi kmetje od vseh strani ter prosili za mladice plemenitih, novih dreves. V kratkem času je bila ta vrsta dreves razširjena daleč na okoli in ljudje niso mogli prebrati dobrote tega sadu. Saj pa so imeli sedaj doma dosti boljši sadjevec ter posušeno sadje, vrh tega so ga še mnogo prodali ter sprejeli lepo število novcev.

Tudi raznovrstne stroje je vpeljal pri svojem gospodarstvu ter našel kmalu posnemalce pri sosedi, ker so videli, da se s tem delo dosti olajša in pridobi na času.

In Mihael Dolnik je imel srečo. Njegovo blagostanje je raslo, imel je rodovitna polja, vzorno urejen sadonosnik, da so ga hodili od daleč gledati ter krasno vinsko gorico, iz katere je pridelal vsako leto lepo število sodov dobre vinske kapljice.

Ker je bila hiša že silno stara ter ni odgovarjala vsem potrebam, jo je dal počeiti in sezidal iz kamena razvalin nekdanjega gradu krasno enonadstropno hišo, da so ljudje kar strmeli, češ, to je že cel grad.

Zraven je postavil obširno gospodarsko poslopje ter je v notranjščini opremil z vsem, kar je videl v tujih krajih, da se umna živinoreja tem bolj razvije.

Dolnik tudi ni miroval glede podučevanja sosedov ter oddaljenih kmetov v umnem gospodarstvu. Hodil je od kraja do kraja ter povsod s poljudnim predavanjem odprl marsikateremu oči, kako se mora gospodariti.

Tako je postal Dolnik daleč naokoli znan, spoštovali so ga vsi in ga imeli takorekoč za kralja solnčnih slovenskih gor.

Kar pa ga je najbolj dičilo, je bilo to, da je ostal pri vsem tem ponižen, pohleven, tudi bogastvo ga ni napravilo prevzetnega. Ostal je zvest svojemu rodu, nikdar ni pozabil, da sta bila njegova stariša iz stare slovenske rodovine.

Pač so skušali gospodje v mestu in v bližnjem trgu Humu pridobiti tako vplivnega moža za se, češ: Dolnik, kaj boš vedno povdarjal to slovenščino, nikdo je ne govori, to je samo za navadne ljudi in stare ženske, vidiš, kdor na nemško vleče, ta pomeni nekaj, in le ta napreduje.

Toda Mihael Dolnik je bil tih, ni rekel besede, počasno se je dvignil in čez nekaj časa odšel.

Gospodje so zmajevali z glavo, češ, kako se vendar oprijema tega jezika, ki še svojih izrazov nima; pa tiste »Novice« bere, ki jih tiska neki Bleiweis v Ljubljani; baje še sam piše v nje članke; kako more biti vendar človek tako zateleban v ta jezik, ki nima nikjer veljave.

Tako in enako so govorili po trgu Humu in tudi v bližnjem mestu oni, ki so poznali Dolnika.

A ta je ostal trden in to je ugačalo ljudem še bolj, ker so vedeli, da je ostal z njimi.